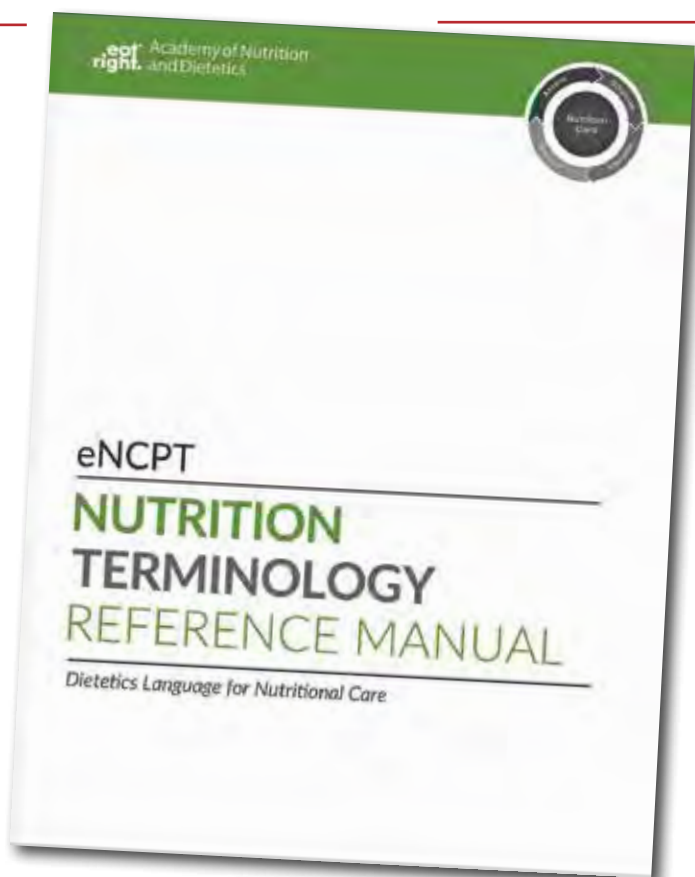

IDNT har blivit eNCPT och är gratis för medlemmar i DRF och dietiststudenter!

Den 1 augusti bytte *International Dietetic & Nutrition Terminology* (IDNT) namn till *Nutrition Care Process Terminology* (NCPT). Namnbyten vill tydliggöra kopplingen mellan *Nutrition Care Process* (NCP) och den tillhörande terminologin. Det kommer fortsättningsvis inte tryckas någon manual med termerna vare sig i USA eller i Sverige. I stället har *the Academy of Nutrition and Dietetics* lanserat en ny hemsida där terminologin finns och som kommer att uppdateras årligen. Vi kan stolt berätta att som första dietistförbund i världen har DRF avtalat med the Academy om att inkludera de svenska termerna i eNCPT. Vi lanserade översättningen i början av november och samtliga medlemmar i DRF kan nå inlogginformation via DRFs egen hemsida*. Även alla studenter på dietistutbildningarna har erbjudits gratis tillgång till eNCPT.

JENNY MCGREEVY
YLVA ORREVALL

*för DRFs arbetsgrupp för
etisk kodex och terminologi*

PRECIS SOM TIDIGARE års översättningar av IDNT-manualen så var vi även denna gång en grupp av dietister som utförde detta arbete tillsammans. I ett första steg gjorde **Jenny McGreevy**, som har engelska som modersmål, ett första utkast till översättningen av the Academys förändringar i NCPT. I ett nästa steg diskuterades översättningen tillsammans med **Ylva Orrevall** och **Lotta Copland**, som båda ingår i DRFs arbetsgrupp för etisk kodex och terminologi samt **Susanne Nilsson**, barndietist vid Karolinska Universitetssjukhuset och som arbetar med implementering av NCPT. Vi hade under första delen av hösten veckovisa Skype-möten där vi diskuterade översättningen, och texten reviderades succesivt tills alla var överens.

När det faktiska översättningsarbetet var avslutat vidtog nästa fas som innebar att inklude-

ra den svenska översättningen av eNCPT som en del av The Academys online version. Detta var ett omfattande arbete och utfördes av Jenny McGreevy i samarbete med Ylva Orrevall. Det måste säkerställas att all text placerades på rätt plats på hemsidan trots att det inte fanns någon person på the Academy som förstod svenska. Det krävdes därför ett strukturerat sätt att säkerställa att rätt text hamnade på rätt plats. För att kunna hantera detta skapade the Academy ett online forum för diskussion och samarbete mellan översättare och webbansvarig i USA. För varje "webbsida" skapades en "mall" där webbsidans engelska text var på den ena sidan och där det på den andra fanns tomma fält för den motsvarande svenska. Sådana "mallar" fylldes i för alla webbsidor som översatts till svenska, det vill säga snapshots och termer för alla steg i NCP. När alla dokument var klara så kunde den webbansvarig på the Academy skapa den svenska eNCPT hemsida utan att behöva förstå ett ord svenska!

*Dietister som inte är medlemmar i DRF hänvisas till att köpa en licens från The Academy of Nutrition and Dietetics.

Sammanfattning av nyheter i eNCPT 2014

- En stor tidsbesparande fördel med eNCPT är att svenska dietister nu kan klicka sig direkt från svensk term till referensbladet på engelska.
- I den uppdaterade versionen av eNCPT har the Academy omformulerat en del termer och andra har lagts till. Även vissa av referensbladen är ändrade. De förändringar som the Academy har gjort finns beskrivet på engelska under rubriken "What's new in this edition" under "Introduction" i varje NCP steg på hemsidan. Förutom dessa termer har DRF:s översättningsgrupp beslutat att justera översättningen av vissa termer. En förteckning över vilka nutritiondiagnos termer som har ändrats finns under "Hem".
- Många har haft synpunkter på att PES-uttalandet ibland kan vara svårt att skriva grammatiskt korrekt. Efter diskussioner med många kollegor presenteras nu ett nytt format för PES-uttalandet som vi hoppas ska passa bättre:

Problem (Nutritionsdiagnos) relaterad till (Etiologi). Detta framgår av (Symtom och kliniska tecken).

Exempel på PES-uttalande:

Olämpligt intag av kolhydrat (laktos) relaterat till misstänkt överkänslighet.

Detta framgår av:

- Besvärar av frekventa gaser
- Magsmärta i samband med måltid
- Diarré typ 7 enligt Bristolskalan > 3 ggr per dag

Mer information finns under fliken "Nutritionsdiagnostik: Snapshot-kort sammanfattning" i eNCPT.

- Den svenska översättningen innehåller termer med dess definitioner. För att förstå innebörden av och kunna använda termer rätt måste också termens engelska referensblad användas. För att underlätta användandet av referensbladen finns nu den svenska översättningen av termerna samt termens definition på varje referensblad.
- DRF avråder från användandet av vissa termer i eNCPT-manualen. Dessa termer har markerats med en fotnot och en förklarande text.
- Några termer i "Nutritionsutredning" och i "Nutritionsåtgärder" har inte översatts då vi har bedömt att dessa sällan används i svenska dietisters journalföring. Om önskemål finns om översättningen av några av dessa termer så kan dessa inkluderas i nästa uppdatering.

Exempel på mall för webbsida där den svenska översättningen av eNCPT skrevs in.

Ny version av eNCPT kommer i november 2015

The Academy reviderar regelbundet termer och definitioner och en uppdatering av den nuvarande online version planeras till hösten 2015. DRF:s avsikt är att då också revidera den svenska översättningen. Inför varje revidering skickar DRF:s arbetsgrupp för etisk kod och terminologi in förslag på förändringar. Det är angeläget att dietister i Sverige gemensamt med dietister i andra länder bidrar till utvecklingen av det standardiserade språket. Har du synpunkter på terminologin vare sig det gäller de engelska termerna eller den svenska översättningen, är du välkommen att mejla dem till: terminologi@drf.nu. Detta gäller även om du har förslag på nya termer. Då hjälper du till att göra nästa utgåva ännu bättre!

Mer information om NCP och dess terminologi

Förutom de delar som översatts till svenska på eNCPT finns där också en mängd information på engelska som noggrant går igenom användningen av NCP och terminologin i varje steg i NCP. Vi rekommenderar alla som arbetar med NCP att ta del av denna information.

Vi vill också rekommendera ett besök till drf.nu där det finns en hel del information samlad både under fliken för "DRF:s arbetsgrupp för etisk kodex och terminologi" och under fliken "Material".

På DRF:s hemsida finns bland annat det ställningstagande som DRF formulerade 2013 och som rekommenderar svenska dietister att arbeta i enlighet med NCP och i tillämpliga delar dokumentera enligt NCPT.

☐ Danish	☐ English (British)	☐ French	☐ German
☐ Italian	☐ Japanese	☐ Korean	☐ Mandarin
☐ Romanian	☐ Spanish	☒ Swedish	☐ Norwegian
☐ Other:			

English (U.S) Text

NCP Step 2: Nutrition Diagnosis
Nutrition Diagnosis Terms and Definitions

Term	Term Number	Definition
DOMAIN: INTAKE	NI	Actual problems related to intake of energy, nutrients, fluids, and bioactive substances through oral diet or nutrition support (enteral or parenteral nutrition).
Class: Energy Balance (I)		Actual or estimated changes in energy (calorie/kcal/kJ) balance.
Increased energy expenditure	NI-1.1	Resting metabolic rate (RMR) more than predicted requirements due to body composition; medications; or endocrine, neurologic, or genetic changes. <i>Note: RMR is the sum of metabolic processes of active cell mass related to the maintenance of normal body functions and regulatory balance during rest.</i>
		Energy intake that is less than energy expenditure, established reference standards, or recommendations based on physiological needs.

Translation

NCP Step 2: Nutritionsdiagnos
Nutritionsdiagnoser – termer och definitioner

Term	Term nummer	Definition
KATEGORI: INTAG	NI	Faktiska eller uppskattade problem relaterade till intag av energi, näringsämnen, vätska och bioaktiva ämnen som ätas oralt från mat och dryck eller från enteral och parenteral nutrition.
Grupp: Energilansen (I)		Faktiska eller uppskattade förändringar i energibalansen (kcal/kJ).
Ökad energiförbrukning	NI-1.1	Vilometabolism (RMR) högre än förväntad på grund av kroppssammansättning, läkemedel eller endokrina, neurologiska eller genetiska förändringar. <i>Obs: RMR är summan av metaboliska processer i aktiv cellmassa som upprätthåller kroppens normala funktioner och reglerar balansen i kroppen i vila.</i>
		Energintag som är lägre än energiförbrukning, referensvärden eller rekommendationer baserade på fysiologiska behov.

Användandet av NCP i Sverige och Europa Sedan den första svenska översättningen av IDNT-manualen utkom 2011 har dietister runt om i landet börjat strukturera sitt arbetssätt och sin journalföring i enlighet med NCP. De tre dietistutbildningarna har också inkluderat detta arbetssätt i undervisningen så alla dietister som leder studenter på praktik har ett gyllene tillfälle att tillsammans utveckla sina färdigheter. Genom att tillämpa en standardiserad arbetsprocess och ett standardiserat språk blir vi tydligare, både för oss själva och gentemot andra yrkesfunktioner, när det gäller vårt bidrag till patientens behandling.

Genom arbetet med NCP och dess terminologi har svenska dietister lagt en grund för internationella samarbeten bå-

Foto: Helen Quarfor

Ylva Orrevall och Jenny McGreevy

de vad gäller utveckling av kliniskt arbetssamt för forskning. *International Confederation of Dietetic Associations (ICDA)*

rekommanderar sina medlemsorganisationer att stödja implementering av NCP och NCPT. I Europa pågår implementering av NCP i Danmark, Frankrike, Irland, Italien Norge och Schweiz. Ytterligare andra länder är på gång.

Saknar du boken?

- Om du saknar att ha en manual i pappersform kan du göra en egen genom att skapa och skriva ut pdf-filer på snapshots och termer. När man skriver ut flera sidor får man även en snygg framsida!
- Det finns pdf-listor på termerna i varje NCP-steg som kan skrivas ut för att få en överblick över alla termer.
- Det kan underlätta att skriva ut referensbladen för de termer som du oftast använder.

DA

Bokanmälan

Ny upplaga av Livsmedelsvetenskap

Livsmedelsvetenskap

Redaktörer: Annica Nylander, universitetsadjunkt, Institutionen för kostvetenskap, Umeå universitet.

Lena Jonsson, universitetslektor, Institutionen för kost- och idrottsvetenskap, Göteborgs universitet.

Ingela Marklinder, docent och universitetslektor, Institutionen för kostvetenskap, Uppsala universitet

Margaretha Nydahl, docent och universitetslektor, Institutionen för kostvetenskap, Uppsala universitet.

Förlag: Studentlitteratur AB, Lund.

Upplaga: 2:1 (2014)

Sidor: 384. **Pris:** ca 529:- (inkl moms)

ISBN: 9789144095677

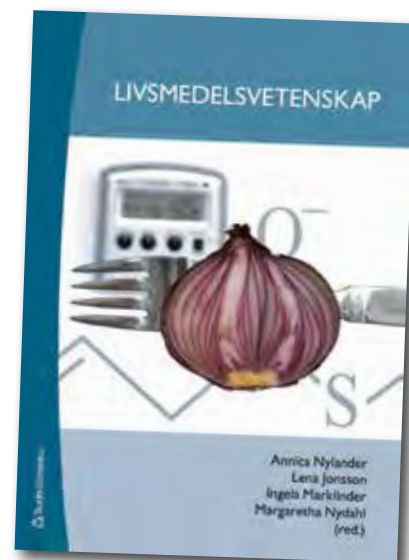
Livsmedelsvetenskap är ett tvärvetenskapligt ämne som belyser mat ur olika perspektiv. Vid ett flertal sjukdomar ställer dietisten en nutritionsdiagnos som kräver kostbehandling och i kommunikation med patienter kräver ämnets komplexitet såväl djup som bredd. I detta ligger såväl råvarukännedom inklusive näringsaspekter, matlag-

ningstekniker, livsmedelskvalitet, märkning och generell livsmedelshantering. Frågeställningar som dietisten kan ställas inför är till exempel: Varför kan en person med glutenintolerans äta havre men inte korn? Ger rågbröd ett lägre insulinsvar än vitt bröd? Går det att utesluta salt vid brödbakning? Varför möglar jordgubbssylten när man byter ut socker mot sötningsmedel?

Dietisten måste även kunna förstå och förklara flera olika kost-hälsa samband ur ett hälsofrämjande perspektiv. Finns det mer galaktos i yoghurt än i ofermenterad mjölk? Vilka nedbrytningsprodukter bildas vid oxidativ härskning av matfett och hur påverkar det den sensoriska upplevelsen? Hur elimineras antinutritionella substanser i baljväxter? Varför ger surdegsbröd ett högre järnupptag? Vad är risk och nytta med att äta fisk? Vilken betydelse har sensorisk träning av våra sinnen för acceptans av broccoli, spenat, bönor och brysselkål?

Den nya upplagan av Livsmedelsvetenskap ger svar på aktuella frågor som rör hela kedjan från odling och uppfödning till den ätfärdiga maträtten och förklarar många av de faktorer som påverkar livsmedlens kvalitet.

De inledande kapitlen belyser generella

aspekter kring livsmedelskvalitet, konserveringsmetoder och matlagningstekniker. Därefter följer kapitel om respektive livsmedelsgrupp från råvarans ursprung, via kemisk sammansättning, till vad som händer under tillagning och förvaring. Närings-, hälso- och miljöaspekter behandlas i respektive kapitel. Avslutningsvis finns ett kapitel om brödbakningsprocessen som inkluderar bakning med fullkornsmjöl genom skällnings- eller surdegsteknik.

DA